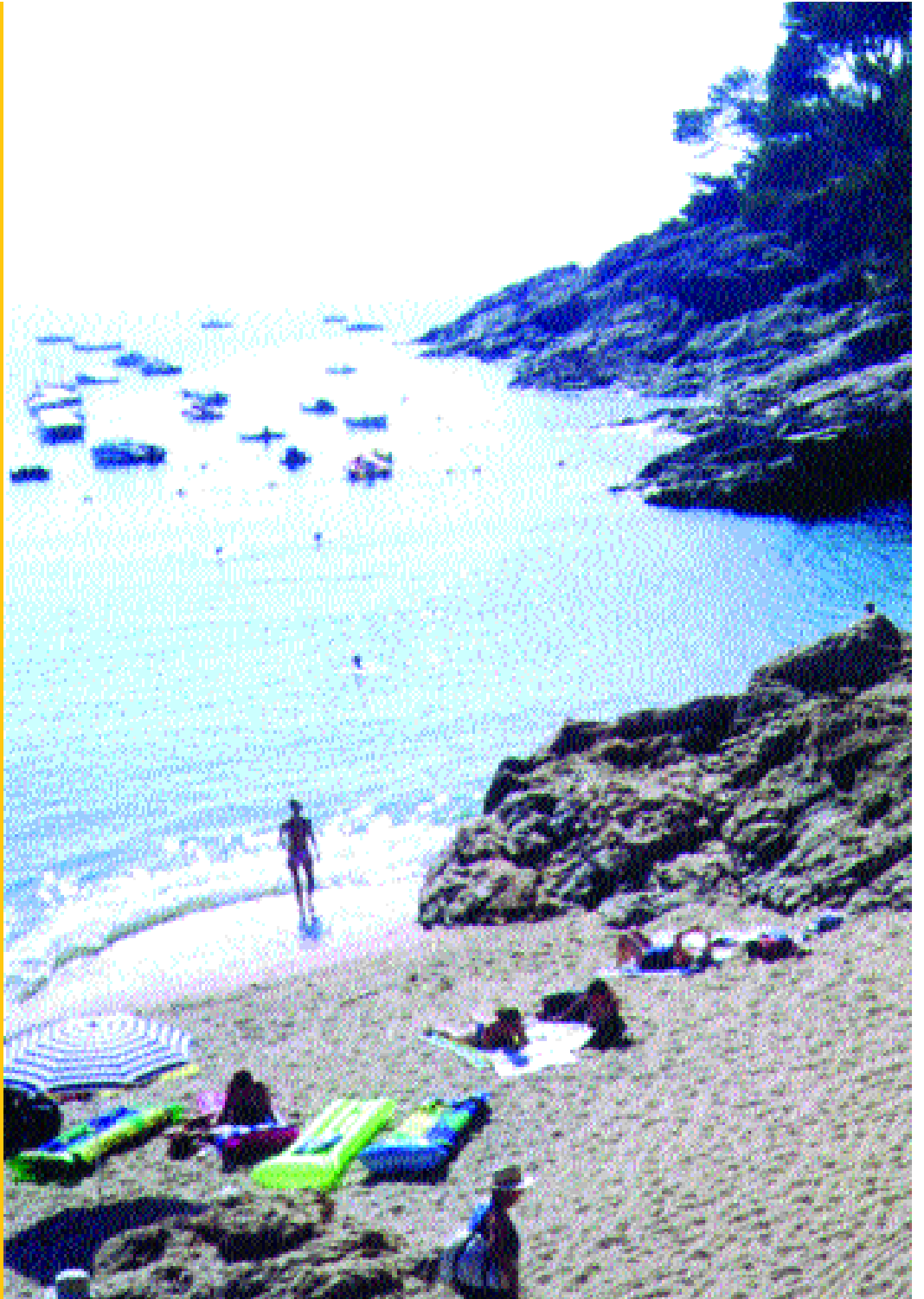

A mem-òria

Any 8 - núm. 65 - Febrer - Març 2000

Lluís A. Santaló,
in memoriam

La pesseta
i l'euro

Titelles

Tamariu

CASAL DE CATALUNYA
BUENOS AIRES

Comencem el 2002, un any que malauradament no és esperançador per al nostre país de residència, un país que estimem com a propi, i mirem amb preocupació el seu futur.

Dia a dia veiem marxar cap a Catalunya famílies senceres de catalans residents a l'Argentina que tornen a les arrels, avui, esperonats pels seus descendents que, paradoxalment, són argentins...! perquè, davant de la realitat, marxen buscant tal vegada el mateix que fa molts anys va impulsar els pares o els avis a emigrar a l'Argentina.

Sabem que aquest retorn no és fàcil i que a Catalunya les dificultats no són poques. La inserció i la readaptació a un nou medi comporta

una sèrie de dificultats, com la seguretat social, l'habitatge, buscar feina i les relacions laborals... són coses que fan que no tot siguin roses...

L'Associació de Retornats de la Catalunya Exterior, de formació recent a Barcelona, neix precisament per ajudar a pal·liar tots aquests inconvenients. També sabem que alguns grups parlamentaris estan treballant en aquest sentit a fi de facilitar als retornats la inserció a una societat que no té gaire relació amb la que van deixar al temps de la diàspora.

Mentre, els que ens quedem hem de seguir treballant al Casal, en contra de totes les dificultats, sobretot econòmiques però també socials, i esperem que aquest any puguem assolir

les fites que ens hem proposat.

De moment, i això ja és un bon auguri, podem anunciar que a mitjan març ja funcionarà altra vegada el nostre "Hostal del Canigó", una fita difícil d'aconseguir en el temps que ens ha tocat de viure, però que finalment ha arribat a bon port, amb un projecte gastronòmic interessant i, el que és més important, amb preus a l'abast de tothom.

Esperem també, després de les vacances, reprendre els projectes de revitalització social i continuar les activitats culturals i de difusió de la nostra llengua i la nostra cultura.

No serà un any fàcil, ho sabem, però estem segurs que amb l'ajuda de tots ens en sortirem. Aquest 2002

Empezamos el 2002, un año desgraciadamente poco esperanzador para nuestro país de residencia, un país que amamos como propio, y miramos con preocupación su futuro... Día a día vemos marchar a Catalunya a familias enteras de catalanes residentes en Argentina de vuelta a las raíces, hoy empujados por sus descendientes que, paradójicamente, ¡son argentinos..! por qué, ante la situación general, marchan buscando quizás lo mismo que muchos años atrás impulsó a sus padres o abuelos a emigrar a Argentina.

Sabemos que este retorno no es fácil y que en Catalunya las dificultades no son pocas. La inserción y la readaptación a un nuevo medio comporta dificultades: seguridad social, vivienda, búsqueda de trabajo, relaciones laborales... hacen que no todo sean rosas.. La "Associació de Retornats de la Catalunya Exterior", de formación reciente en Barcelona, nace precisamente para ayudar a paliar estos inconvenientes. Además sabemos que algunos grupos parlamentarios están trabajando en el sentido de facilitar a los que regresan la inserción en una sociedad distinta a la que dejaron en tiempos de la diáspora.

Mientras, los que nos quedamos tenemos que seguir trabajando en el Casal, en contra de todas las dificultades, sobre todo económicas pero también sociales, y esperamos que este año podamos conseguir los objetivos que nos hemos propuesto. De momento, y ya es un buen augurio, podemos anunciar que a mediados de marzo estará en funcionamiento otra vez nuestro "Hostal del Canigó", un objetivo difícil pero que finalmente llegó a buen puerto, con un proyecto gastronómico interesante y, lo que es más importante, con precios al alcance de todos.

Esperamos, después del receso de verano, reemprender los proyectos de revitalización social y continuar las actividades culturales y de difusión de nuestra lengua y cultura. No será un año fácil, lo sabemos, pero estamos seguros que con la ayuda de todos saldremos adelante. Por esto, el 2002 trabajaremos bajo el lema "Casal de Catalunya. Molt per fer" y precisamente porque hay mucho por hacer, esperamos vuestra colaboración. Jordi Font

Revista editada pel
**Casal de Catalunya
de Buenos Aires**

Chacabuco 863
(1069) Buenos Aires

Tel. 4300-4141 / 0359
Fax 4300-1023

casalbue@sinectis.com.ar
http://home.ba.net/~casalbue
http://go.to/casal

Dir. honorari: Joan Rocamora
Cap de redacció: Rosabel Ganyet
Coordinació: Celia Notton

Hi col.laboren:

Sergio Kern (disseny), Rosa M. Bas,
Alberto Caloggero, Patricia Cardella
Jordi Font, Núria Ripoll, Fivaller Seras.

Impremta:

Agencia Periodística CID
Diario del Viajero
Av. de Mayo 666, Bs As
Tel.: 4331-5050 / 4343-0886/2824
Fax: 4342-4852

Diferents models de bitllets de pesseta

Laureà Figuerola Ballester (Calaf, 1816 - Madrid, 1904), el creador de la pesseta descansa al panteó neogòtic del cementiri de Girona, vora la seva esposa, Teresa Barrau, filla dels propietaris de la primera fàbrica de gas de la ciutat.

Com a ministre de Finances després de la caiguda d'Isabel II, fou l'impulsor del decret que el 1868 convertia la pesseta en la unitat monetària d'Espanya.

De la pesseta a l'euro és una exposició gironina que commemora la vida del fundador de la pesseta en una atractiva exhibició numismàtica que repassa els orígens de la moneda i la seva incerta i polèmica etimologia: Peça o peso?

Mentre que historiadors com Pierre Vilar i el diccionari Espasa diuen que té origen català, el famós filòleg Joan Coromines nega que fos un catalanisme o un diminutiu de peça i assegurava que

és inseparable del peso americà.

Polèmiques a part, el que és clar és que les primeres pessetes peninsulars eren catalanes, ja que es feren a Barcelona per ordre del rei José Bonaparte el 1808.

L'exposició mostra les monedes dels primers anys, i també els

bitllets, que són de 1874. S'hi explica l'origen de *la rubia*, una moneda amb la silueta d'una dona amb una llarga cabellera arrissada que va canviar el metall per una aliatge de llautó daurat. La imaginació popular no tardà a batejar-la.

Sorprèn la quantitat i varietat d'emissions locals de paper moneda durant la guerra civil, i les diverses cares de Franco de les monedes, que permeten comprovar com li varia el bigoti. També es pot comprovar com les cares de Franco miraven a la dreta i les del rei Juan Carlos I miren a l'esquerra.

Un apartat es dedica a recuperar les dites que la moneda ha deixat: *Ser més fals que un duro sevillano... Qui té duros fuma pueros i qui no en té fuma paper... Ningú ven duros a quatre pessetes... El que no són pessetes són punyetes... La pela és la pela...*

I de la pesseta, que s'està acabant ens n'anem a l'euro que va

sortir al carrer el dia 1 de gener del 2002, amb una gran expectativa, por de no entendre els preus i il·lusió per tenir-ne, que va provocar cues als bancs de gent que volia canviar totes les pessetes en euros.

L'euro, ara, és la moneda d'Alemanya, Àustria, Bèlgica, Espanya, Finlàndia, França, Holanda, Irlanda, Itàlia, Luxemburg, Portugal, Grècia i també Andorra, Liechtenstein i Mònaco, que no tenen moneda pròpia.

A l'Estat Espanyol, entre l'1 de gener i el 28 de febrer del 2002, es pot pagar indistintament amb pessetes o euros qualsevol compra o transacció i, a partir de l'1 de març, només amb euros.

Des de l'1 de gener, els pagaments amb xecs, transferències, targeta de crèdit, etc. només es fan en euros i els caixers automàtics dels bancs només donen euros.

1 euro és igual a 166,386, és a dir que 6 euros són quasi 1.000 pessetes.

Hi ha 8 monedes diferents, amb aquests valors: 1, 2, 5, 10, 20 i 50 cèntims i 1 i 2 euros. Cada euro té 100 cèntims.

Hi ha 7 bitllets diferents, amb aquests valors: 5, 10, 20, 50, 100, 200 i 500 euros.

Les 8 monedes en euros tenen un revers comú a tots els Estats de la zona euro i un anvers propi de cada un. Totes les monedes euro poden utilitzar-se a tota la zona euro. Els 7 bitllets són iguals a tota la zona.

La Vanguardia

Joaquim Nadal deixa l'alcaldia de Girona

Joaquim Nadal, el carismàtic alcalde de Girona, va deixar el càrrec que havia exercit durant 22 anys amb una àmplia majoria, el dia 2 de gener.

En aquests anys, Girona ha deixat de ser una ciutat provinciana per ser l'enveja de tothom, amb una alt nivell de qualitat de vida i gran autosatisfacció dels ciutadans. Se'l podria acusar de personalista, però ningú li nega ser un gran treballador al servei de la seva ciutat, que coneix pam a pam. La seva popularitat va portar el PSC a presentar-lo a les eleccions autonòmiques de 1995.

La seva idea és treballar com a conseller en cap del govern a l'ombra de Maragall, per preparar l'assalt a la Generalitat.

Joaquim Nadal, ex-alcalde de Girona

2002
any
Gaudí

Una allau d'exposicions i actes commemora el 150 aniversari del naixement d'Antoni Gaudí. Les exposicions ja han començat, però la inauguració oficial de l'Any Gaudí serà el 20 de març, al Saló de Cent. El plat fort és el discurs de Frank O. Gehry, creador del Museu Guggenheim de Bilbao, gran admirador de Gaudí.

Les 3 principals exposicions seran: *Gaudí. Experiències*, al Saló del Tinell, del 20 de març al 27 de setembre; *Gaudí. Entorns*, que mostra la influència que ha tingut, al CCCB, del 30 de maig al 8 de setembre i *Gaudí. Art i disseny*, que mostra els mobles i objectes que va dissenyar, a la Pedrera, del 17 de juny al 24 de setembre.

Però la gran festa serà al juny, mes en què nasqué. El dia 1, tots els seus edificis tindran les portes obertes i s'hi farà festa.

El Govern català va acordar, el 24 de desembre, la creació de la Secretaria de Relacions Exteriors, dependent del Departament de la Presidència.

Fins ara, les tasques de coordinació i impuls de l'actuació de l'Administració de la Generalitat en la seva projecció exterior eren responsabilitat de la Direcció General de Relacions Exteriors, adscrita al Departament de Governació i Relacions Institucionals.

Aquests canvis formen part de la reestructuració dels departaments de la Presidència, Governació i Relacions Institucionals, Política Territorial i Obres Públiques, i Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

El Govern va nomenar Joaquim Llimona i Balcells secretari de Relacions Exteriors del Departament de la Presidència.

Joaquim Llimona va néixer a Barcelona el 1960, està casat i té tres fills. Es va llicenciar en dret a la Universitat de Barcelona.

Com a director general de Relacions Exteriors ha visitat nombroses vegades el nostre Casal.

L'any 2002 es any d'aniversaris de grans personatges catalans.

Es commemora el centenari de la mort de Jacint Verdaguer, el poeta nacional de Catalunya, autor de *l'Atlàntida* i de *Canigó*; el 150è aniversari del naixement de l'arquitecte Antoni Gaudí, autor de la catedral de *La Sagrada Família* i del *Parc Güell* i *La Pedrera*, i el centenari de la mort de l'intel·lectual i polític Francesc Pi i Margall, que va destacar per la seva fidelitat a la idea de catalanisme davant els atacs de les diverses opcions polítiques representades a les corts espanyoles. La seva personalitat va ser reconeguda a tot Espanya i es va convertir en una de les figures cabdals de la Primera República; primer com a president i, després, com a ministre de Governació.

Notícies del Casal

Josep Piqué

El ministre d'Afers Exteriors d'Espanya, Josep Piqué, visità Buenos Aires a començaments del mes de gener per entrevistar-se amb polítics i empresaris argentins i saber de primera mà com era la situació del país.

El president del Casal, Jordi Font, va tenir unes breus paraules amb ell, suficients per expressar el seu desig de conèixer el nostre Casal tan aviat com pugui.

Patricia a Barcelona

Patricia Cardella, membre del Consell del Casal i del Grup de Joves, és a Barcelona per participar de les Jornades per a Joves de Casals Catalans, que tenen lloc durant la primera quinzena del mes de febrer.

Patricia, habitual col·laboradora de la nostra revista amb la secció *Tradicions i Històries, mites i llegendes*, al març reprendrà les seves activitats.

Li desitgem una molt bona estada a Catalunya.

Exposició: Paisatges de la memòria

La mostra de fotografies antigues va ser "pre-inaugurada" el dia 15 de desembre amb motiu de la festa de comiat de l'any 2001. De fet van ser penjades una gran part de les fotografies participants però amb les presses de final d'any no vam poder donar l'acabament que teníem amb els rètols i fullets adients.

Ja ben entrat l'estiu i amb tot el material més ordenat, us n'anunciem ara sí, la inauguració per a divendres 15 de març a les 7 del vespre. Esperem que la mostra us agradi i que us resulti un estímul per a portar les vostres fotografies, a tots els qui no ho heu fet aquesta vegada.

Podeu visitar-la tots els dies llevat de dimecres i diumenge, de 3 de la tarda a 9 del vespre.

Una cincuentena de fotos desde 1885 a los años 50, aportadas por socios, amigos y estudiantes de catalán del Casal.

Visítanla todos los días, excepto miércoles y domingos, de 15 a 21 horas. I si quieren comunicarse con nosotros, pueden escribirnos a fotogrup@hotmail.com o llamarnos a la Secretaría del Casal.

Grupo de Fotografía del Casal de Catalunya

Als 90 anys, el matemàtic de fama mundial Lluís A. Santaló, considerat un dels fundadors de la geometria integral (branca científica, que aplica els recursos i els mètodes de l'anàlisi matemàtica a la geometria), ens va deixar el passat desembre.

Nascut a Girona el 9 d'octubre de 1911, es doctorà en Ciències Exactes a la Universitat de Madrid el 1935.

Iniciada la Guerra Civil espanyola, fou capità en l'aeronàutica republicana i va caure pres., però pogué fugir a França.

El matemàtic espanyol Julio Rey Pastor, que havia estat professor seu i que residia a l'Argentina, li envià un passatge i la visa, el 1939, i li obrí les portes dels ambients acadèmics.

A Rosario s'acabava d'iniciar l'Institut de Matemàtica de la *Universidad Nacional del Litoral*, dirigit per un altre desterrat, Beppo Levi, catedràtic italià d'origen jueu. Santaló hi fou nomenat vice-rector i hi visqué 10 anys. Allà es va casar amb Hilda Rossi i van tenir tres filles: Tessi, Alicia i Claudia.

El 1947 es va nacionalitzar argentí i va anar a estudiar a Princeton, Estats Units, on va conèixer Einstein.

Entre 1949 y 1951, fou professor a la Universitat Nacional de la Plata. Des de 1957, a la UBA.

Santaló era un docent capaç d'escriure la matemàtica no només als llibres, sinó en els seus alumnes, amb sensibilitat i generositat d'esperit. "El professor ha de conèixer l'alumne, deia. Només de mirar-lo, ja es veu pels ulls si t'entén o no."

Professor emèrit de la Universitat de Buenos Aires (UBA) des de 1976, Santaló presidí l'Acadèmia Nacional de Ciències Exactes, Físiques i Naturals entre 1980 i 1984. Era membre honorari de l'Acadèmia de Ciències de Buenos Aires i de prestigioses entitats científiques internacionals.

Formà part de la Comissió Nacional d'Energia Atòmica (Conea) i de l'Escola Superior Tècnica de l'Exèrcit. Fou investigador del *Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas* (Conicet).

Espanya li va atorgar el premi *Príncipe de Asturias*. El 1986, l'Organització d'Estats Americans (OEA) li concedí el premi *Bernardo Houssay* per tota la seva obra.

Animava a "obrir finestres a la intel·ligència per contemplar la veritat, per escapar a la rutina mecanitzada d'aquesta societat

Santaló

de consum i elevar-se fins a l'aire pur i incontaminat de la matemàtica-filosofia.

Com Descartes, subratllava que el plaer que proporciona la contemplació de la veritat és, en aquest món, quasi l'única felicitat no torbada pel dolor".

Per a la comunitat catalana de l'Argentina, i per al Casal de Catalunya i l'Obra Cultural Catalana en particular, la seva mort és una pèrdua molt sensible ja que n'havia estat un membre activíssim.

Fou un dels primers integrants de l'Associació Argentina Catalana de Cultura, de la qual en fou un orador assidu.

II Trobada de casals catalans d'Europa

Els dies 12, 13 i 14 d'abril, tindrà lloc a Luxemburg la II Trobada de casals catalans d'Europa. Entre altres temes que ens afecten, tractaran sobre la Proposició de Llei de l'ensenyament del català a l'exterior, sobre la utilitat de tenir un carnet de membre d'una entitat catalana de l'exterior i hi tindrà lloc la presentació de l'Associació de Retornats de la Catalunya Exterior.

Per a més informació, podeu telefonar a la secretaria del Casal, o directament adreçar-vos a l'organització a l'email: fiec@retemail.es

Creació de l'Associació de retornats

L'Associació de Retornats de la Catalunya Exterior s'ha constituït a Barcelona, amb la finalitat d'ajudar els catalans arribats de la Catalunya Exterior (i les persones vinculades a la Catalunya Exterior) a insertar-se en una realitat que ha canviat molt des que ells en van marxar.

Un dels objectius és també interessar els catalans de la Catalunya Interior a acceptar i rebre aquest col·lectiu.

El president és Albert Ventura, fins fa poc president de les Quatre Barres de Castellar, que ara viu a Catalunya.

Creació de la Casa argentina de Barcelona

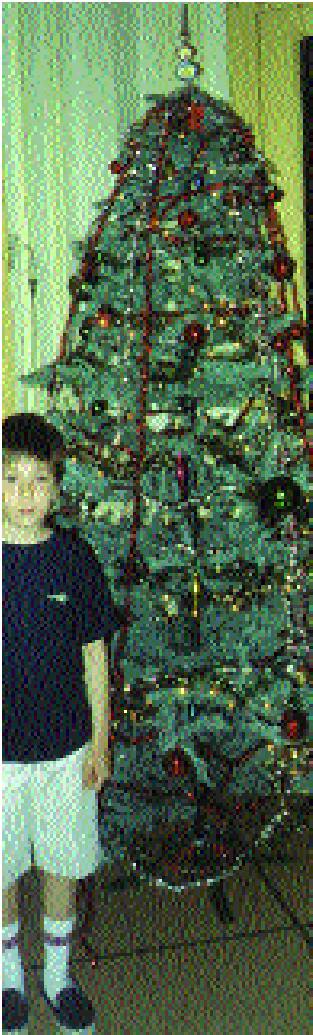
El dia 9 de juliol de 2001 es va fundar el Casal Argentí a Barcelona (CAB). Mentre l'estaven organitzant, la realitat actual se'ls ha tirat a sobre i han vist l'oportunitat de la seva proposta que és assessorar els argentins que volen anar a Barcelona, des d'abans de marxar, per avisar dels papers que es necessiten.

No tenen fons econòmic, però ofereixen el que és més important, afecte i ajuda per solucions i entendre els nous problemes. tel: 932850665, email: djarcos@hotmail.com o casalargentino@yahoo.com.ar, vweb: chasquibcn.com

Festa de fi d'any 2001

El dia 15 de desembre, el Casal va fer la festa de fi d'any 2001. Amb una àmplia convocatòria i moltes ganes de passar-s'ho bé, la nit va ser ben llarga però es va fer curta per les ganes de tothom de continuar ballant i estant bé.

En les fotos que veureu en aquesta pàgina, podreu veure que la decoració i els implements (barrets, trompetes, garlandes, globus, varettes...) eren abundants, variats i molt divertits i van ajudar que tots, petits i grans, gaudissin de debó al seu aire.

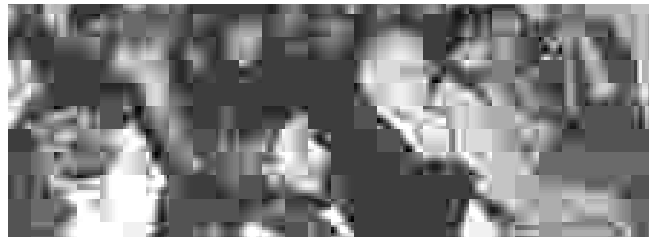
Castellers

Carles Fainer, de la co-castellera Minyons de Terrassa, va visitar el Casal i hi va donar una conferència molt amena i documentada, tant de la història castellera com de l'actualitat.

En acabar va ser el torn de les preguntes i les explicacions pràctiques, en les quals també va demostrar la seva mestrança.

Els joves del Casal i els castellers de les Quatre Barres de Castellar van omplir la sala i van aprofitar les ensenyances i la simpatia d'en Carles.

Des de Barcelona, per Núria Ripoll

Gairebé tots els qui hem tornat a Catalunya després de residir molts anys a l'estranger, en el cas del meu marit i jo a l'Argentina, sentim una inexplicable inquietud que ens diferencia dels catalans que mai han sortit de la seva terra.

Jo he pogut experimentar que, encara que aquí a Catalunya hem conegut gent meravellosa, de gran estima, els nostres amics, els més propers, aquells amb qui no cal esforçar-se, que pots no dir res, són aquells amb qui vam conviure la nostra llunyania de la terra a l'Argentina i que érem assidus al Casal de Catalunya. Hi ha entre nosaltres un lligam subtil: és un fil sense presència que ens cabdella i ens uneix malgrat que cadascú té les seves cabòries i les seves lluites quotidianes. De tant en tant sentim necessitat de veure'ns, trobar-nos i xerrar.

A vegades és l'excusa de l'arribada des de Buenos Aires d'un amic comú. Aleshores s'engega una cadena d'avisos telefònics i ens citem en un restaurant o cafeteria. Allà ens retrobem, molts cops, amb persones del Casal que feia vint o trenta anys (?) que no ens havíem vist, i comencen unes converses excitades, versions reduïdíssimes de totes les vicissi-

tuds viscudes i sobretot surten els records del Casal on compartíem activitats, festes i joventut!

Tant és així que quan fa bastant de temps que no rebem cap avís de trobada, en Carles i jo sentim una certa insatisfacció. I sabeu què fem? Ens n'anem al port, al Maremàgnum exactament, on sabem que cada diumenge al matí els bons amics i grans pintors Francesc Pedrol i Helio Garcia i Sanz exposen els seus magnífics quadres amb gran èxit. I allà, envoltats de gent que va i ve, vaixells, iots, aquarel·les, olis, dibuixos i sentors de brea i aigua salada, xerrem i comentem les notícies que vénen d'allà.

És, diria jo, un punt de trobada espontani on anem a satisfer aquella necessitat inexplicable.

Perquè és veritat que quan retornes a la terra, després de tant d'enyorament, necessites omplir-te'n, i retornes al teu poble on et fan caloroses benvingudes i passeges pels carrers entre salutacions i abraçades. Vas a la font de la plaça i et refresques amb aquella aigua que abans baixava per un rierol. Mires enlaire i veus els cims nevats i tens ganes d'anar-hi i trepitjar la neu que els emblanquina. Vas a la pineda de vora el riu i fas un ram de ginesta, romaní i farigola.

Et sents molt contenta, però una mica espectadora. Com una turista a casa seva.

Passen els dies i necessites fer nous amics. Un dia truques a la porta dels veïns i veus que són persones meravelloses però no saps gairebé què dir, et sents una mica incòmoda, com si encara portessis el ram de ginesta i farigola a les mans.

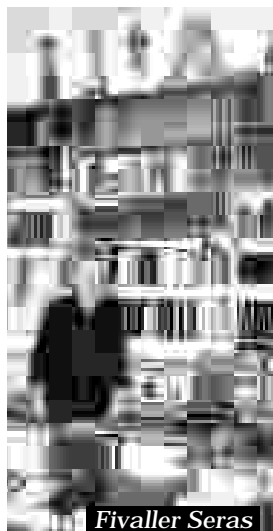
Per això quan ens van dir que es pensa crear una entitat estable que tindrà per objectiu ser un primer punt de trobada per als catalans que ara retornen, ens ha semblat un magnífic propòsit i crec que en general s'ha rebut amb entusiasme.

Hi ha amics que hi estan treballant molt seriosament i amb il·lusió, persones molt rigoroses. Nosaltres hem anat a un parell de reunions en les quals s'han estructurat formalment els propòsits i s'ha fet una sol·licitud a la Generalitat per legalitzar l'entitat.

És un tema molt interessant per a tots i em comprometo a seguir-lo puntualment.

Potser aquells fils subtils i inexplicables que he esmentat anteriorment serveixin per trenar una corda ben gruixuda.

Barcelona, gener de 2002
Núria Ripoll Ferrer

Fivaller Seras

Si mai passeu pel carrer Ayacucho 455, us recomano que entreu a la llibreria D'Art a g n a n . A més de l'ambient de llibreria de tota la vida, que tan agrada als lectors, tindreu una agradable sorpresa: tota la sala està rodejada de

prestatges de llibres i, al capdamunt, com si fos una sanefa de luxe, hi ha una galeria de titelles.

Fivaller Seras n'explica la història: La seva dona, Blanca Lorenzo, cap a l'any 1962 va

Primer titella

fer els primers titelles d'una manera totalment accidental. Se li va acudir de celebrar l'aniversari del seu fill, que tenia 3 anys, fent una obreta.

Es va documentar i va fabricar el primer ninot totalment. Vist l'èxit, es van ajuntar: ella (que dirigia i feia els titelles, els vestia, feia els decorats, el teatre...), el Fivaller i Iris Vila (feien les veus) i Ricard Marco (feia la il·luminació, els sons...) i van formar el grup *Picocolete* (paraula inventada pel fill que quan volia expressar alegria, la deia).

La primera obra que van representar va ser *La vaqueta trista*, de Carlos Gorostiza, en argentí.

Ja animats, van fer obres en català, que representaven al Grup Joventut Catalana, molt actiu en aquella època. Eren molts i s'ho passaven molt bé. Durant molt temps es reunien a la seu d'una societat italiana, a Primera Junta. Organitzaren també l'Aplec de la Sardana durant 16 anys.

Primer van començar amb les mateixes obres, traduïdes al català, i després van ampliar amb

cançons d'Apel·les Mestres, o cançons populars catalanes.

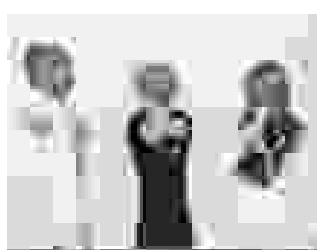
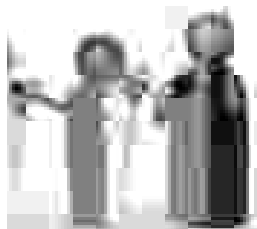
La primera funció en català es va fer el 1965.

Entre els anys 1966 i 1972, ja a la seu d'Obra Cultural Catalana, de la qual són membres, van fer diverses representacions ampliant el repertori amb l'escenificació de contes originals de Maria Novell, publicats a la revista *Cavall Fort*.

Actuaren especialment en les celebracions del Dia del Nen. En l'Homenatge que l'Obra tributà a Pere Coromines estrenaren un text, especialment per a putxinel·lis, d'aquest autor.

Ara fa temps que els titelles només fan guàrdia a la llibreria i no surten a actuar, però alguns és possible que viatgin a Figueres per formar part de l'extraordinari Museu del Juguet d'aquella ciutat.

Si aneu a la llibreria podreu admirar els titelles en directe i, ara que en sabeu la història, segur

Entitats germanes

Les Quatre Barres

Machado 1560 (1712) Castelar, Buenos Aires.

Tel. 4627-0504 i tel./fax 4307-1979.

E-mail: quatrebarres@infovia.com.ar

Activitats el dissabte: català (4831-4908), grup de teatre Los Trashumantes (4621-3502), Colla Castellera (4651-2376), dansa (4629 7134), Ioga (4629 7885)

Paella mensual: Paella, pollastre, postres i cafè. (socis \$14, altres, \$17).

Obra Cultural Catalana

Casilla 77, sucursal 6. 1406 Buenos Aires

Tel: 4902-6175, 4372-8736, 4755-9134.

E-mail: garriga@rcc.com.ar

Conferències i actes culturals el primer i tercer dissabte de cada mes: Alsina 1465 (Capital), a les 18h

GREC (Grup d'empresaris catalans)

Tel: 4300-8730. E-mail: grec@sinectis.com.ar

Sopar mensual amb un dissertant de temes actuals.

Sortides lúdiques. Ajuda a empresaris nouvinguts

Casa Balear

Colombres 841, Capital Federal, Buenos Aires.

Tel: 4931-1112. Fax 4931/8392

Activitats el dissabte: classes de català, (de 6 a 8), cor, balls típics (de 5 a 7, sense límit d'edat), revistes, diaris...

Paella mensual: cada segon diumenge \$15, amb beguda i postres.

Montepio de Montserrat

Misiones 141, Capital Federal. Buenos Aires.

Tel. i fax: 4931-9212

E-mail: acsmmm@ciudad.com.ar

Associació Catalana de Serveis Mutus.

Activitats: associació mèdica integral, metge a domicili, emergències.

Receptes de Cuina

ESTUDIO JURIDICO

MELENDEZ PAREDES
ABOGADOS

Consultas gratuitas
para los socios del Casal

Consultes gratuïtes
per als socis del Casal

Tel. fax: 4371 4166/
4375 2576

Tucumán 1585,
3 P. "B"
Capital Federal

Revoltim de gambes i alls

20 gambes pelades i tallades, 20 alls tendres tallats petits, 10 ous, 4 llesques de pa anglès, oli, sal i julivert

Poseu en una paella l'oli, els alls i les gambes i remeneu-ho fins que s'haurà cuït. Tireu-hi els ous batuts i deixeu-ho quallar i que quedi una mica sucós.

Poseu la llesca de pa torrat damunt el revoltim.

Gambes amb salsa

800 g de gambes, una tassa de conyac, 1/2 tassa de xerès, 4 cullerades de salsa de tomàquet, 4 cullerades de mantega, 100 g de crema de llet

Peleu les gambes i fregiu-les uns 3 minuts. Tireu-hi el conyac i enceneu-lo. Així que la flama s'haurà apagat, tireu-hi el xerès.

Assaoneu les gambes amb sal, pebre i la salsa de tomàquet.

Havent fet un bull, traieu-les del foc i ategiu-hi la mantega i la crema de llet. Serviu-les calentes.

Salsa Tàrtara

Mitja ceba ben picada, 3 còmbres amb vinagre, 50 g de tàperes, 1 ou dur, una cullerada de

mostassa, unes gotes de suc de llimona, 100 g de Maizena

Barregeu tots els ingredients i, havent-los batut molt bé, ja podeu servir la salsa resultant.

Salsa de Rocafort

200 g de formatge rocafort, 1 anxova, 1 gra d'all, el suc de mitja llimona, unes gotes de vinagre, 1/2 litre de nata

Poseu tots els ingredients en un bol i tritureu-los bé. Un cop ben barrejats, podeu servir la salsa resultant.

Muffins

1/2 quilo de farina, 1/2 got de llet, bicarbonat i un pols de sal

Es barregen en un bol la farina, el bicarbonat i la sal. S'aboca la llet, remenant contínuament, fins que la pasta es torni consistent. Barrejar ràpidament amb la cullera, però sense tocar-ho amb les mans. Tirar la pasta sobre una planxa coberta de farina seca i amb un corró igualar-la a un gruix d'un cm. Amb el got de cap per avall, tallar rotlles iguals i ficar-los al forn a foc viu. Deixar-los coure 10' o 12' d'un costat i cinc de l'altre. Es mengem freds.

Tradicions

Febrer

La misteriosa Llum de Manresa: dia 21

Els manresans celebren aquesta festa per recordar un fet miraculós: La ciutat estava mancada d'aigua i calia construir una sèquia des de Balsareny, però el bisbe de Vic, propietari de les terres per on havia de passar, s'hi oposava. El 21 de febrer de 1345, un raig lluminós procedent de Montserrat il·luminà l'església del Carme i les campanes de la ciutat van començar a tocar soles. Això va fer cedir el bisbe i la sèquia es va construir.

A la festa, es porten la llum i l'aigua simbòlicament des de Montserrat i Balsareny respectivament. Hi ha un mercat medieval, amb ambientació d'olors (anant pel mercat podreu sentir les flaires de bosc, de cavalls, etc.). A la taverna es poden degustar menges antigues, com la sopa de farigola, i assistir a un sopar-espectacle, amb matança del porc. La primera documentació de la festa que es coneix és de l'any 1536.

Carnaval

L'amenaça penitencial de la Quaresma ha fet sobreviure una altra tradició, encara més antiga: el parèntesi de disbauxa i de subversió de costums que es coneix amb el nom de carnaval o carnestoltes, festa provinent com a mínim dels ritus saturnals romans.

Des de fa un temps, molts pobles han restaurat el seu Carnaval i han creat penyes, comparses i bandes que participen en la desfilada de carrosses de la rua.

Una fulgurant carrera ha convertit el Carnaval de Platja d'Aro en el tercer de l'Estat, després dels de Cadis i Tenerife. Palamós, amb una llarga tradició al darrera, també destaca per l'espectacularitat del seu carnestoltes.

Festa de les dones

Dins del calendari popular s'ha mantingut el protagonisme femení de les Matronalies en la data del 3 de febrer, diada de santa Àgata. A Bossòst (Val d'Aran) s'ha recuperat, però on la Festa de les dones s'ha mantingut i adquireix una importància especial és a Riba-roja d'Ebre (Ribera d'Ebre), Aquí les Agdes o Àguedes, com s'anomenen les dones que organitzen la festa, estan associades i són les que es fan càrrec de tots els preparatius. La festa comença amb tota solemnitat en un ple municipal, en el qual l'alcalde i tot el consistori lliuren la vara de comandament a una alcaldessa i dues regidores.

Festa dels traginers de Balsareny

Es un homenatge als antics traginers que feien el transport de mercaderies. Se celebra el diumenge abans de carnaval. Al matí es fa l'esmorzar col·lectiu amb la tornada del Traginer i la demostració de treballs amb animals, com ferrar-los o xollar-los. El plat fort és la desfilada de cavalleries i carruatges que encapçalen els gegants, el banderer i els dos bordoners a cavall. Els participants rememoren com anaven vestits i com treballaven els darrers traginers, i circulen pels carrers de Balsareny fins al migdia. A la tarda, es fa la cursa per categories, de cavalls, ases, mules i ponis, pel camí que puja fins al castell.

Patricia A. Cardella

Febrero

La misteriosa Luz de Manresa: día 21

Los manresanos celebran esta fiesta para recordar un hecho milagroso: la ciudad tenía falta de agua y querían construir una acequia desde Balsareny, pero el obispo de Vic, propietario de las tierras por donde pasaba, se oponía. El 21 de febrero de 1345, un rayo luminoso procedente de Montserrat iluminó la iglesia del Carmen y las campanas de la ciudad empezaron a tocar solas, hecho que hizo ceder al obispo y la acequia se construyó.

En la fiesta, se trae luz y agua simbólicamente desde Montserrat y Balsareny respectivamente. Hay un mercado medieval, con ambientación de olores (en el mercado se puede oler a bosque, caballos, etc.). En la ta-

berna hay comidas antiguas, como sopa de tomillo, y se puede asistir a una cena-espectáculo, con matanza de cerdo. La primera documentación de la fiesta es del año 1536.

Carnaval

La amenaza penitencial de la Cuaresma hizo sobrevivir otra tradición, aún más antigua: el paréntesis de locura y de subversión de costumbres del carnaval, fiesta que viene como mínimo de los ritos saturnales romanos.

Muchos pueblos celebran el Carnaval con peñas, comparsas y bandas que participan en el desfile de carrozas.

Fiesta de las mujeres

En el calendario popular se mantuvo el protagonismo femenino de las Matronalies en el 3 de febrero, día de santa Ágata. En Riba-

roja d'Ebre, las Àguedes, como se llaman las mujeres que organizan la fiesta, se encargan de los preparativos. La fiesta empieza con solemnidad en un pleno municipal, en el cual el intendente y todo el consistorio entregan la vara de mando a una intendente y a dos concejales.

Fiesta de los traginers de Balsareny

Es un homenaje a los antiguos arrieros. Se celebra el domingo antes de carnaval. Por la mañana hay desayuno colectivo y demostración de trabajos con animales, como herrarlos o esquilarlos. El plato fuerte es el desfile de caballerías y carruajes precedidos por gigantes, el abanderado y dos bordoneros a caballo, vestidos como antes. Por la tarde hay carreras de caballos, burros, mulas y ponis.

Patricia A. Cardella

Qui és?

Les respostes s'han d'enviar al Casal a:

Revista Anem-hi
Casal de Catalunya
Chacabuco 863
Capital Federal

El personatge de l'Anem-hi 64 era: Lluís Llach (Verges 1948). Figura de la Nova Cançó, molts dels seus temes han esdevingut himnes nacionals.

La nostra llengua

Benvolguts lectors i lectores,

Després d'un cap d'any "ben mogut" i un inici del 2002 igualment agitat podem anar veient que tindrem encara una temporadeta de molts esforços. Per la meua part, us proposo que tracteu també d'anar assolint una nova fita cada dia en el coneixement de la nostra llengua.

Pel que fa a les expressions de la *Fitxa*, podeu aprofitar-les per construir en el vostre quadern frases o diàlegs que les incloguin. (Oi que sí, que en teniu, de quadern dedicat a català?).

Bé, amics; fins a la propera.

Rosa Maria Bas

Estimados lectores:

A pesar de un verano tan "calentito" no los he querido dejar sin la "práctica". Tal vez el tema de los pronombres les provoque un dolor de cabeza, pero al menos por un momento dejarán de pensar en la dura realidad de cada día!! El ejercicio incluye frases corrientes pertenecientes a distintas situaciones.

Si desean una "fitxa" anterior, pueden solicitarla a las direcciones electrónicas romabas@hotmail.com o casalbué@sinectis.com.ar, por Fax al 4300-1023, o a la Secretaría del Casal.

Hasta la próxima.

Rosa Maria Bas

Pràctica 17 - El pronom "ho"

Contesta aquests enunciat amb el pronom "ho" i un verb diferent. Apunta't la resposta a la teua llibreta i si pots, inventa-te'n més d'una.

Exemple:

Adéu; m'emporto això >> I per què ho vols?

- 1- Diu que té por.
- 2- M'he comprat tot això.
- 3- Explica'm com es fa.
- 4- No deixis que entri.
- 5- Pregunta-li si vindrà demà.
- 6- Tenen algun teixit d'aquesta mena?
- 7- No m'agrada, fet així.
- 8- M'has de dir alguna cosa?
- 9- Què és això que hi ha aquí a terra?
- 10- Vindràs, demà?

FITXA N° 54

(Adaptat de *Curs de Conversa* de S. Comelles)

Funcions (13)

Expressions d'ordre i lògica del discurs

Ordenar

EN PRIMER LLOC
PER COMENÇAR
ANEM PER PARTS
PEL QUE FA A
PER DAMUNT DE TOT
EN DARRER TERME

Concloure

AIXÍ DONCS
EN CONCLUSIÓ
EN DEFINITIVA
AL CAPDAVALL
AL CAP I A LA FI
COMPTAT I DEBATUT
FET I FET
PER CONSEGÜENT
EN EFECTE

Comentar

AL MEU PARER
AL MEU ENTENDRE
PEL QUE ES VEU
SEGONS SEMBLA
SEGONS COM
SENS DUBTE
FORA QUE (si no és que)
SEMPRE QUE (condició)

Concedir

AIXÍ I TOT
AMB TOT
MALGRAT AIXÒ
DE TOTES MANERES
PER BÉ QUE
TOT I QUE
TOT I AIXÒ
TOT I AIXÍ
SI MÉS NO
SIGUI COM SIGUI
TANT PER TANT
PEL MATEIX PREU

Afegir

ANEM A DIR
ANEM A PAMS
ENCARA MÉS

Amics en el Barça tots

Quantes coses ens han passat des de l'última edició de la nostra revista! Algunes alegres i reconfortants, com la celebració del sopar anual de la penya, al saló restaurant del Casal, amb assistència completa per a la capacitat del saló; pasarem una nit molt agradable, amb sorteigs importants i amb la presència de la família barcelonista nucleada al Casal.

Després arribaren les tradicionals festes de cap d'any, diferents a d'altres pel que va passar al país i que ens té encara preocupats pel futur, a curt termini, que ens tocarà de viure. Volem agrair, des d'aquest informe, les trucades i els correus electrònics que hem rebut de gent preocupada per la situació de la penya i la del Casal arran de les informacions rebudes a Catalunya.

Mentre, el nostre benvolgut F. C. Barcelona, amb resultats diversos, segueix participant a la lliga espanyola de futbol.

Dels últims 11 partits disputats, se'n guanyaren 4, se n'empataren 2 i se'n perderen 5; molt poc per alegrar-nos i tenir aspiracions d'arribar al més alt de la classificació. No tenen l'actitud i el protagonisme necessari per liderar un torneig molt igualat en el cas particular d'aquesta lliga 2001-2002. Els equips estan molt irregulars i es pot guanyar o perdre, de local o visitant, amb qualsevol dels protagonistes que hi intervenen.

A nosaltres ens preocupen, a aquestes alçades de la competició, i després dels partits perduts a Madrid, amb el Rayo Vallecano i al Camp Nou, contra l'Osasuna, la reacció de la plantilla i els tècnics per afrontar els partits de lliga i, a partir de febrer, el reinici de la Champion League.

Hi seguim confiant i sabem que deixaran l'ànima al camp per col·locar ben alt el nom del nostre F. C. Barcelona. De moment, ja som finalistes de la Copa Catalunya, després de guanyar el Lleida per 1 a 2, el dia 29 de gener. Amb el Barça fins al final! T'esperem a: penyaba@hotmail.com

Fins a la propera, Alberto Caloggero

Amigos en el Barça todos

¡Cuántas cosas nos pasaron desde la última edición de nuestra revista! Algunas alegres y reconfortantes, como la celebración de la cena anual de nuestra penya, que se realizó en el salón restaurant del Casal, con asistencia completa para la capacidad del salón; pasamos una noche muy agradable, con sorteos importantes y con la presencia de la familia barcelonista nucleada en el Casal.

Después llegaron las tradicionales fiestas de fin de año, distintas a otras por lo ocurrido en nuestro país y que nos tiene todavía preocupados por el futuro, a corto plazo, que nos tocará vivir. Debemos agradecer desde este informe las llamadas telefónicas y correos electrónicos recibidos, preocupados por la situación de nuestra penya y del Casal a raíz de las informaciones recibidas en Catalunya.

Mientras tanto, nuestro querido F. C. Barcelona, con resultados diversos, sigue participando en la liga española de futbol.

De los últimos 11 partidos disputados, se ganaron 4, se empataron 2 y se perdieron 5; muy poco para alegrarnos y tener aspiraciones de llegar a lo mas alto de la tabla de posiciones. No se tiene la actitud y protagonismo necesario para liderar un torneo muy parejo en el caso particular de esta liga 2001-2002.

Los equipos estan muy irregulares y se puede ganar o perder, de local o visitante, con cualquiera de los protagonistas que intervienen.

A nosotros nos preocupan, a esta altura de la competencia, y después de los partidos perdidos en Madrid, con el Rayo Vallecano y en el Camp Nou, contra el Osasuna, la reacción de la plantilla y cuerpo técnico para afrontar los siguientes partidos de liga y, a partir de febrero, el reinicio de la Champion League.

Seguimos confiando en ellos y sabemos que se dejará todo en el cespèd para colocar en lo mas alto el nombre de nuestro F. C. Barcelona. De momento, ya somos finalistas de la Copa Catalunya, después de ganar al Lleida 1 a 2, el dia 29 de enero. ¡Con el Barça hasta el final!

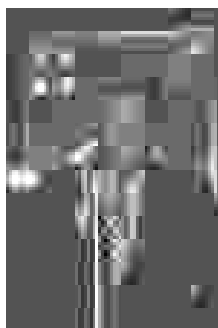
Tè esperamos en: penyaba@hotmail.com

Hasta la próxima Alberto Caloggero

Sopar anual de la Penya

Jordi Font

Alberto Caloggero

Col.laboració desinteressada

El futur

Diferents moments del sopar

